

D box 35

Greve, Rollof

Greve, Rollof Et

Besvarelses Brev

til
en Ben!

Anlediget

af

S. T. Hr. Confessionarii Bastholms
Forsøg til en forbedret Plan i
den udbortes Guds-
Tjeneste.

BERGÉN, 1785.

Trykt i Hans Kongl. Majests. privilegerede Bogtrykkeris
hos Reamus S. Dahl.

528844

-1

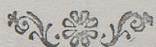

Høytærede!

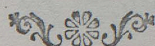
De ønsker iblandt meer at viide, om jeg er af samme Tanker endnu, som jeg tilforn har været, i Henseende til S. T. Hr. Confessionarius og Doct. Theol. Bastholm; Men tillad mig at spørge: Hvorfor er det Dem nu saa meget attraaeligt at viide, og hvad kan jeg heraf formode mig i meer end een Henseende? Men da De med flere ere viidende om, at jeg er ligesaa stor en Hader af partiske og overvillende Domme, som af en der omdrives af hver Lærdoms Beyr, saa tiltroer jeg Dem det, De heri ikke venter andet af mig, end et afsigørende Ja, men ikke en af Menneskes Frygt avlet Ney. Hr. Doct. Bastholms

A 2

Jos

Jodiske Historie, Nye Testamentes O-
 versættelse og aandelige Taler xc. har
 været, er, og vil blive mig overmaa-
 de kære og lærerligere, end at jeg
 nu skulde vende Raaben efter Børet,
 og ubetænk som følge Strømmen. Aller-
 først Gud, men dernæst blandt øvrige
 troværdige Skribenter, skylder jeg Hr.
 Doct. Baltholm hvad jeg ikke kand betale,
 baade fordi han har skrevet til Oplys-
 ning og Kundskabs Erlangelse, saavel
 som og fordi at han har skrevet i Dansk,
 til hver Mands Eftertanke, det som an-
 dre ønskede skilt mellem sig selv, jeg
 veed ey i hvilket mindst bekiendt Sprog,
 efter gammel Papisistisk Tænkemaade.
 Kiendes ikke Kragen her af sit eget Maal?
 Købes ikke dermed deres Hjertes Dulle,
 at holde læg Mands Dyrke i bestandig
 Tillukkelse? Ligger de ikke selv deres
 skulte Formaal dermed for Dagen, at
 Allmeens

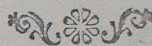

Allmeen = Mand ikke maa komme til
 Kundskabs Lys og Erfarings Overbeviis-
 ning om sig selv og tilbundne Tænkens
 Nag, paa det de end videre i Fremti-
 den kan have den Fornøjelse, de stryg-
 gere, efter eget Lykke, at kunde moere
 sig i at spille Bold og Blinde-Buk med
 os. Er dette m. v. ikke den sande Hensigt
 af deres Sætning, saa hverken seer eller
 fatter jeg hvad den er. Mistænkkelig
 synes den; men for at skule den Side,
 saa maa Scenen omdreyes til formeene-
 de medholdig Syns-Punkt; Og til den
 Ende behøvedes det, at Hr. Doct. Balt-
 holms Indsigt maatte ilde mishandles,
 og ved aarsaget udsprede Rygte, selv
 at affildres som en farlig Mand, der
 hægger hemmelige Hensigter, til Reli-
 gionens Undergravning, som den, der
 ved sit givne Forsøg, tragter at føre læg
 Mand i Billedrede, fra Lyset til Mør-
 ket.

ket. See, hvilken Bending/ hvilken tvrende Orthodoxce for de gamle Skikke! Mon Pharisæerne og Saducæerne kunde i sin Tid gjøre det bedre? See, hvilken glimrende Kierlighed for den læge eller almene Mand! Mon Slangen fandt have været listigere og trædfkere imod Eva? og det Roman-Catolske Cleresie sortere og meere fornuende imod Lutheri? Sees det ikke tydelig/ at endog Regieringen selv, under Masqve, bliver ey allene opfordret at tilintetgjøre Planens Hensigts Fremme, men hartad mod Hr. Doct. Baltholm selv, ret ligesom det var Criminel at gjøre et Forsøg, som med Forberedelsen ikke passede sig efter Modstandernes Hoveder og Hensigter. Hvad kan Indbildningskraft og Misundelse dog ikke ophitte. Vidende er det, at Kongen er Kirke-Loven og dens Ende, at det, som efter

Om

Omstændigheder har været fornøden at paabydes og bestemmes i et Seculo, kan efter Tidens Forløb, med samme Ret og Retfærdighed trænge igjen til Opbævelse, eller Forandring og Forbedring. Stor og Forundringsværd var Lutheri Reformation, betragtet mod dem og det heele han havde at bestride. Men, mon det er mindre forunderlig og beklageligt, i en Række af fleer end 200de Aar, ikke at være kommen videre end stæder. Kan det, som da med megen Nød igiennemtrængtes til Bestemmelse og endelig Beslutning blandt adskillige stridige Partier, formodes længere blindt hen at efterfølges i vor oplyste Periode? Hvortil tiener da Kundskabs Dykkelse, Opelskning og Fremme? naar man desuagtet skal tvinges at forblive som umyndige Born, uden Forstandens Brug. Kan dette ikke siges

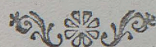
N 4

at

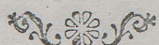
at være et Nlag, liig et Slaverie? Vør et frit Folk begiegenes som Trælle, og et af Lærdom og Videnskaber blomstrende, som et raat og vankundigt, ved Reformationens Begyndelse? Vort da med alle Pauli Formaninger, at tiltage i Kundskab og Visdom, at vorde Mænd af Børn; Ney, deri at søye Partiskheds Land og Modvillighed, har hverken Gud eller nu værende Regiering aabne Øren. Tilgiv mig, min Ven! om jeg denne Gang bliver vidtløstiger, end tilforn, da mit Hjerter er rørt, og De selv er ikke frie for at have gydet Ollie til Ilden, men tænk dog ey, at jeg nogenstunde har foresat mig at skrive et Forsvars Skrift for Hr. Doct. Baltholms udgivne Forsøg til en forbedret Plan i den udvortes Guds Tieneste, hvilket synes mig gandske unødvendig, da bemeldte Skrifts Indhold, med us

partisk

partisk Overvenelse, i følge dets Titul, forsvarer sig selv. Ney, lad klammres hvo som lystet, om Skygger og Skall, Kiærnen og det Væsentlige er mit Liv. Jeg er for min Deel ingen Elsker af at sminke en Ting udvortes, som fra index til udad er giennemtrængt af Forraadnelse. Vort med alle Riddere, som ikke holde Band! Vort med alle de Sværd, som vi selv i saa lang Tid have givet Fritænkerne i Hænde, at hvæsse og bruge imod os! Vort med alt det, som ikke er befalet i Guds Ord, og overeenstemmende med samme; Lad Simonie, Afguderie og Overtroe ophøre, fordervelige Menneſte-Bud, opdigtede Sætninger og Tillæg forsvinde, da skal det gamle og reene Apostoliske Væsen viise sig i forønsket Klarhed. Den Tid vil vist nok komme. Lad nu enhver Johannes Hauus ikkun forfølges og fordømmes,

N. S

mes, af deres Punds Nagring, gjorde Forsøg og mulmende Afse, skal dog en giennemtrængende Luther vist fremkomme, enten eenlig, eller fælleds; lad saa spotteviis længe nok spørges, hvad de Døde og de Levende med deres giorte Forsøg har udrettet. Min Hr. Ven! vil behagentlig erindre sig, for en runn Tid siden, da det ikke var mig mueligt at være Tadder, De veed hvordan jeg var tilmode, beknyttet og ilde tilfreds endog med mig selv, tillige hvad Haab jeg dog havde; De erindre sig mine Udtaleser, baade i Henseende til den da brugte Besvarelse og Hellig-Dagenes Hyppighed; men hvem af os drømte sig da til, at Ophavelsens forønskelige Tid var saa nær for Haanden. Regieringen spurgte kandske ikke andre derom, end Guds Ord og Statens almindelige Vel, og saaes ikke Gud deri af alle, som

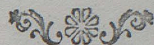

som ikke vil være seende blinde, eller indtages hemmelig af skjulte optrædende Beyledere. Hvor ofte har jeg ikke forhen mellem os, yttret mine Tanker om de Nyefødde Børns Daab, om det almindelig brugelige Skriftemaal, om Udtrykkene og Maaden ved Nadverens Meddeelse, om Nadverens Indstiftelses rette Forstand og sande Hensigt. Mindst kiendte jeg da til Hr. Doct. Bastholm, vidste ey engang at denne reedelige Mand var til; sandelig ikke. Men min egen Siæls attraaende Lys veylede mig til Skriftens Eftergrandskning, under anholdende Bøn om den Hellig Lands Raade til ret Forstands Oplysning i og af det aabenbarede Guds Ord, i alle Deele uforsalstet, lige efter Christi Sind, hvilket Tid efter anden, til Guds Herligheds Lov, heller ikke er bleven nægtet mig, ey alle-
ne

ne til Stadfastelses Visshed og uryggeslig Vidnesbyrds Erholdelse, at være en Guds Arving og Jesu Medarving til det evige Liv; men endog til at prøve Manderne, om Lærdommen er af Gud. Gak nu De, fremdeeles elskværdige Ven! og gjør ligesaa; De veed Kilderne at gaae til, de ere u-udtømmelige, og giver den aandelig Tørstende, alle i Troen deraf øsende, det levende Vand, som udvælter til et evigt Liv. Bær aldrig meer stirrende paa Eder selv og andre, end paa ham, som har elsket os indtil Døden, da vi endnu vare Syndere. Lader Eder ikke af nogen eller paa nogen slags Maade tilbageholde, end ikke af de meest haardnakkede Phylistere, langt mindre af Eders vedhængende Mangler, daglig Brost og Syldstridt, naar Eders Afstuelighed for dem alle, ingen undtagen, kun stedse foraarfager

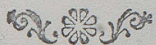
Eder

Eder Narvaagenhed imod dem, Lyst at kiende dem, endog langt fra, samt Bøsselse og Hentilelse til den Korsfastedes blodige Bunder og Saar; saa kan I fra disse trygge Frie-Steder af, ansee dem alle som Rov-Fugler, flyvende over Eders Hoved, som Sværme af giftige Myg, der ingen Hvile og godvillig Herberge fandt forundes. Men usagtet at vi engang for alle i det heele udstrakte har med eet affagt al Synd til Afslæggelse og Udryddelse, saa maa vi dog derfor ikke vente, at vi med eet kan aflægge al Synd, eller med eet blive befriede ifra al syndig Ansald; Ney! langt fra ikke, da maatte al Kamp, Strid, samt Seyervinding ogsaa ophøre. Gradvist blive vi til syndige Mennesker, og Gradvist (maa vi erindre os, indtil vor sidste Ende) stedse daglig at aflægge det gamle, og være i det nye Menneske.

Den

Den skarpeste Inqvifition og Selv-Prøvelse er overmaade gavnlig, naar samme i vel øvet Troe og Kierlighed driver os alt nærmere og nærmere til Christum, som stedse maa være, blive og forblive os alle Ting i alt; Da skal Sandheds Aand aldrig nægtes enhver til Beyledelelse og Visdom, i at prøve alting og udvælge det beste, samt forkaste det Onde, enten det er gammelt eller nyt, om det end kom fra en i Lysets Engels Skikkelse. Angaaende Kiære Dens Spørsmaal, om jeg troer, at Hr. Doct. Baltholms Plan bliver tværksat, kan jeg frit sige Dem, at jeg ikke afgjørende veed, følgelig siger min Troe og Bantroe i den Deel ligemeget. Men i øvrigt troer jeg det samme nu som forhen, hvilket jeg udlod mig med, førend jeg havde læst Skriftet, at Hr. Doct. Baltholm har skrevet sin velmeenende Plan, i Hensigt til, og Haab
om,

om, at grundige og upartiske Mænd skulde fremkomme med sine Tillæg og Forbedringer, hvoraf han har troet, det nyttigste og opbyggeligste kunde blive vælget. Jeg forbliver ic.

Rollof Greve.

